

[Startsida](#)

Att leva i nuet

[Kontakt](#)

Predikan på Nyårsdagen 2003

[Predikoarkiv](#)

Igår på nyårsafton var det många som avgav högtidliga nyårslöften. Det har blivit en tradition att försäkra omgivningen och sig själv om att man ska åstadkomma någon slags förändring i sitt liv. En del lovar att sluta röka, en annan att sluta dricka alkohol, en tredje att gå ner i vikt och en fjärde att börja motionera mer under det nya år som kommer. En del människor ger också mindre handfasta löften som också har med livsstil att göra. Läser man tidningar och magasin så ser man snart en fras som återkommer gång på gång, nämligen: ”jag ska försöka leva i nuet”.

Varför vill då den moderna människan leva i nuet? För det första så har vi alla ett samvete, ett samvete som säger oss när vi gjort något som är fel, ett samvete som påminner oss om sånt vi helst vill glömma. Ett samvete som gör att vi ibland känner skuld. Skuld är ett väldigt kontroversiellt ämne i dagens samhälle. När vi talar om skuld så talar vi nästan alltid om andra människors skuld. Det är inte särskilt ovanligt. De flesta verkar säkra på att mannen som sitter häktad för mordet på Anna Lindh är skyldig. När vi läser i tidningarna om en mördare eller inbrottstjuv som åkt fast så kan vi tänka på honom eller henne som skyldig. Men när vi tänker på oss själva vill vi ogärna använda ordet skuld. Idag finns det många böcker som vill hjälpa oss till ett bättre liv och många av dem talar om att det är viktigt att vi inte känner skuld. Det är viktigt att inte känna skuld, för att det är en sådan destruktiv känsla. De flesta terapeuter skulle hålla med om att en av deras uppgifter är att hjälpa människor att inte känna skuld. Men när vi läser Bibeln blir det tydligt att vi står med skuld inför både Gud och andra människor. I Romarbrevet läser vi: *”Alla har syndat och saknar härligheten från Gud”* (Rom 3:23). En poäng med att leva i nuet är att jag slipper tänka på hur andra människor sårat mig och hur jag sårat andra människor och det finns olika sätt att lyckas med detta. Det första sättet innebär helt enkelt att vi aldrig tänker på det förgångna, vi förtränger alla tankar på det som varit, inklusive tankar på vår egen skuld.

Ett annat sätt att slippa tänka på vår egen skuld är att helt enkelt omdefiniera vad skuld är, att ändra spelreglerna. Det är ett mycket vanligt tillvägagångssätt. När vi läser Bibeln ser vi att på Jesu tid var det vanligt att man tänkte på det andra gjorde som synd, medan man hittade på ursäkter för sitt eget handlande. Fariséerna drar på sig Jesu kritik vid många tillfällen i nya testamentet. Ett exempel hittar vi i Matteus evangelium (15) när vi läser om hur fariséerna anklagar Jesu lärjungar för synd för att de inte tvättat händerna enligt judisk sed innan de ätit, men Jesus vill istället påminna dem om att de har hittat på regler som gör att de anser det som acceptabelt att inte hjälpa sina föräldrar om man ser till att istället ge en riklig kollekt. Men det sättet att definiera rätt och fel genom att säga att det jag gör är rätt och det andra gör är fel är minst lika vanligt idag som det var på Jesu tid. Om man frågar 10 svenskar om det är rätt eller fel att ljuga så skulle nog minst nio svara att det är fel, men om du sedan konfronterar dem med ett specifikt exempel på att de ljugit, skulle de flesta kunna förklara varför det faktiskt var nödvändigt att ljuga i just den situationen. Vi människor har olika talanger, men vi har också olika svagheter. Den av oss som är bra på att säga sanningen, även när den är obehaglig, tycker säkert att det är väldigt viktigt att vara ärlig. Men om samma person har lätt för att skvallra om och tala illa om andra människor är det troligt att han menar att just den synden inte är så farlig, eller kanske inte ens en synd. De allra flesta svenskar verkar ense om att höga chefer som beslutar om bonusavtal som ger dem själva miljontals kronor i fickan gör fel, men tror ni inte att många av dessa svenskar själva brukar ta med sig saker hem som i själva verket tillhör företaget, eller skriva upp några extra timmars övertid trots att de vid det laget redan satt hemma vid köksbordet, eller fuska med skatten (”för det drabbar ju ingen fattig”). Ett sätt att slippa skuld är att alltid komma med bortförklaringar för att rättfärdiga sina egna handlingar.

Ett annat sätt att komma undan skuld känslor är att helt enkelt förneka att det som är fel är fel. Denna strategi är vanlig när det gäller sexualmoral. Vi kan helt enkelt säga att otrohet inte är fel, då behöver vi inte ha dåligt samvete om vi är otrogna. Eller så kan vi säga att äktenskap inte alls behöver vara livslånga utan att ett äktenskap kan, och kanske till och med bör, avslutas när man "växt ifrån varandra", eller hittat någon annan som verkar mer spännande. Inte vill väl barnen ha en mamma och en pappa som bråkar? Nej, då är det bättre att bryta upp medan tid är. Såna här förvrängningar av moralen kan också vara av ganska lokal natur. Jag skulle gissa att de allra flesta pitebor betalar för sig när de åker med lokaltrafiken, men i Stockholm är det lätt att hitta människor som inte skäms för att de smiter förbi spärarna i tunnelbanan utan att betala. Det är inte stöld, menar man, för tunnelbanan är så ofta försenad så därför har man rätt att åka gratis. Vad är då skillnaden mellan pitebon och många stockholmare i det här fallet? Är pitebon ärligare till sin natur? Nej, ett gammalt ordspråk säger att tillfället gör tjuven. Risken för upptäckt är så mycket mindre i Stockholm att man tycker det är värt en chansning. Och när människan så bestämt sig för att göra något som är fel, börjar man hitta förklaringar till att det inte alls är fel.

Värderingar förändras med tiden, det är helt tydligt. Människors **uppfattning** om vad som är rätt och fel förändras, men det innebär inte att vad som **är** rätt och fel förändras. Guds lag som är skriven i våra samveten är evig och den kan vi inte komma undan. Olika metoder för att glömma vår skuld inför våra medmänniskor och inför Gud kan kanske hjälpa oss att glömma för stunden, de kanske kan hjälpa oss att leva i nuet om vi talar om det tillbakablickande perspektivet, men den som verkligen vill leva i nuet har ett perspektiv till att tänka på. Den moderna människan som vill leva i nuet måste också undvika att tänka på framtiden. Vi vet att vi alla en dag ska dö. Ändå är döden något av ett tabu i vår tid och vårt samhälle. Vi försöker på olika sätt förlänga våra liv. Vi talade tidigare om olika vanliga nyårslöften. Har ni tänkt på att så många av dessa handlar om att leva ett hälsosammare liv? Det handlar förstås om att vi vill må bra medan vi lever, men jag tror också att det handlar om att vi försöker lura döden. Om vi bantar och motionerar, om vi dricker mycket vatten, men inte för mycket, om vi äter lite fett, men inte för litet, om vi äter vitaminer, men inte fel sort, så kanske vi kan lägga några år till våra liv. Det är klart att vi ska sköta om våra kroppar, men Jesus frågar oss i Matteusevangeliet: "*Vem av er kan med sitt bekymmer lägga en enda aln till sin livslängd*" (6:27)? Till och med själva åldrandet har blivit något att skämmas för. Människor färgar det grå håret, och betalar dyra pengar för ansiktslyftningar och fettsugningar. "Om ingen ser att jag åldras kanske jag inte heller gör det?" Men så är det naturligtvis inte. Idag när vi står inför ett nytt år så bör vi vara medvetna om att detta år kanske blir vårt sista.

Men även om döden kan skrämna oss är det knappast någon som förnekar den. Annat är det med den kommande domen. Bibeln talar om för oss att vi en gång ska dö och sedan dömas (Hebr 9:27), men till skillnad från döden är domen inte något vi har sett andra människor råka ut för så den är lättare att förneka. Vi har inte heller sett det eviga livet eftersom vi lever här på jorden, men det betyder inte att det inte väntar på oss. Jag tror att den moderna människans önskan att leva i nuet har två orsaker och att de hänger ihop. Man vill inte tänka på saker som hänt tidigare, för då måste man också tänka på sina misslyckanden, sina tillkortakommanden och sina synder. Man vill inte heller tänka på framtiden, för då måste man oroa sig för en eventuell dom och vad som blir ens öde i evigheten. Om vi förnekar att domen och det eviga livet finns - blir dessutom våra synder inte lika allvarliga. I så fall behöver vi inte stå till svars inför Gud utan bara inför människor.

Efter att ha hört det här kan man ju då fråga sig vad slutsatsen är. Är det så att vi människor istället för att försöka leva i nuet borde sträva efter att leva i ständig skuld och skam ältande våra synder och misslyckanden i all oändlighet? Och är det dessutom meningen att vi ska leva i ständig skräck inför döden och domen? Nej, inte alls! För ungefär en vecka sedan firade vi Jesu Kristi födelse. Vi firade att Gud har blivit människa och bott ibland oss. Men julens budskap är inte komplett utan påskens budskap - att samme Jesus Kristus dog för våra synder och sedan uppstod. Den som

tror på Jesus som sin frälsare kan verkligen leva i nuet. Utan att blunda för varken det förgångna eller framtiden.

För det första så kan vi genom tron på Kristus leva i nuet för att vi i honom har förlåtelse för alla våra synder. Vi läser i Efesierbrevet: *"I honom är vi friköpta genom hans blod och har förlåtelse för våra synder på grund av den rika nåd⁸ som han har låtit flöda över oss"* (1:7). När vi vet det behöver vi inte förtränga våra elaka tankar, onda ord, och felaktiga handlingar, istället kan vi lägga av dem vid Kristi kors. Har ni någon gång varit ute och gått och märkt att ni har alldeles för mycket att bära på? Kanske t.o.m. på fjällvandring och insett att er rygsäck är alldeles för tung. För varje steg du tar så blir benen allt tröttare och ryggen värker mer och mer och till slut är du övertygad om att du inte kommer att orka ett enda steg till. Om en av dina reskamrater, när du befinner dig i den situationen, påstår att det inte finns någon rygsäck, att den tunga, knöliga bördan på din rygg bara är inbillning så är du inte särskilt mycket hjälpt av det. Det gör inte din börda lättare att bära. Du kanske t.o.m. blir arg. Om en annan reskamrat säger att rygsäcken i och för sig hänger där på din rygg, men att du gör fel i att tänka på den som ett problem, och att den inte är så tung som dina trötta muskler påstår, då är det möjligt att du repar mod, men problemet med den alltför tunga bördan kvarstår. Det enda som hjälper är att du får ta av dig rygsäcken och att någon annan bär den i ditt ställe. Så är det också när det gäller vår synd. När du är medveten om din synd, om att du står i skuld inför Gud, hjälper det inte att någon säger åt dig att synden inte existerar. Att den bara är ett gammalmodigt begrepp utan betydelse för oss, idag. Inte heller hjälper det särskilt mycket om någon säger att du gör fel i att tänka på den som ett problem, och att du istället ska försöka tänka mer positivt. Tack och lov så har Jesus en annan lösning. När han säger, *"Kom till mig alla ni som arbetar och bär på tunga bördor, så skall jag ge er vila"* (Matt 11:28) så förnekar han inte att vi har ett problem - han erbjuder sig att lösa det, och tänk, han har redan löst det. Redan för ca 2000 år sedan bar Jesus den tyngsta av alla rygsäckar när han vandrade upp till den avrättningsplats där han blev korsfäst. Hans rygsäck innehöll allas våra synder. Skulden är betald och du är fri.

Den som tror på Jesus behöver inte heller tvivla på att hon verkligen är förlåten. När Jesus säger åt oss, dina synder är förlåtna, då är det något helt annat än mänsklig förlåtelse. I andra förhållanden vi har - till våra barn, eller våra föräldrar, eller till ett syskon, eller till vår man eller hustru vet vi att det ibland är svårt att förlåta. När vi blivit riktigt sårade kan vi ibland undra om vi någonsin kan förlåta. Men även när vi har förlåtit så är det lätt att vi fortfarande tänker på hur illa vår nästa gjorde oss den gången. Och händer samma sak igen, om samma bror eller syster talar illa om oss inför våra föräldrar en gång till, kommer vi då inte att dra upp den oförrätt vi sa att vi hade förlåtit. Vi människor har väldigt gott minne när det gäller att komma ihåg elaka saker andra gjort mot oss, men sån är inte Gud. I Psaltaren står det: *"Så långt som öster är från väster låter han våra överträdelser vara från oss"* (Ps 103:12). Hur långt är öster från väster, egentligen? Det kan vi inte svara på, men det är en fin förklaring av Guds förlåtelse. När han har förlåtit oss är vi verkligen förlåtna, och därför kan vi leva i nuet, helt säkra på att vi är förlåtna genom tron på Kristus.

Den som tror på Jesus Kristus behöver alltså inte oroa sig över det som hänt, och oroligt blicka bakåt. Inte heller behöver hon vara orolig inför framtiden. Vi talade tidigare om att man för att leva i nuet dels måste vara försonad med det förflutna, och dels leva utan ständig rädsla över framtiden. Därför har Gud även gett oss löften som blickar framåt och som gäller både vårt jordiska liv och livet efter döden. Till att börja med har den som tror på Jesus ingen anledning att frukta döden och domen. När vi väl tagit emot Guds förlåtelse kan vi med Paulus t.o.m. säga att döden är en vinning (Fili 1:21), något att se fram emot. Vi i Sverige lever ju i mångt och mycket ett väldigt gott liv. Vi får äta oss mätta varje dag, vi har tak över huvudet, vi har många ägodelar, och vi känner kanske ganska ofta att vi har allt vi behöver. Men visst finns det stunder då vi önskar att vi kunde slippa de sorger, bekymmer, sjukdomar och brister som plågar oss. Då kan vi söka tröst i Bibelns ord från Uppenbarelseboken som beskriver vad som väntar den som tror efter döden: [Gud] *skall bo hos dem och de skall vara hans folk,*

och Gud själv skall vara hos dem. ⁴Och han skall torka alla tårar från deras ögon. Döden skall inte finnas mer och ingen sorg och ingen gråt och ingen plåga. Ty det som förr var är borta.” (Upp 21:3-4)

Den som tror på Jesus Kristus behöver alltså inte vara rädd för döden eller domen, men i tron behöver vi inte heller vara rädda för livet. Guds son som dog för våra synder har lovat att vara med oss varje dag intill tidens slut. Han har lovat att beskydda oss från fara, och uppmuntra och stärka oss när vi har det svårt. Lina Sandells kända psalm Blott en dag uttrycker just den tillförsikt vi kan känna inför allt som väntar oss. Vi kan leva i nuet på så sätt att vi tar en dag i sänder utan att bekymra oss över huruvida vi ska räcka till eller inte. I Petrus 1:a brev uppmanar oss aposteln ”*Kasta alla era bekymmer på [Gud], för han har omsorg om er*” (5:7)

Vi gör alltså rätt i att leva i nuet, därför att våra synder är förlåtna, och därför att Gud har lovat att skydda och bevara oss i sin famn ända till livets slut och sedan leva med oss i himmelen i evighet. Med den vetskapen kan vi önska varandra ett gott nytt år.
Amen

Peter Öhman

[startside](#) | [upp](#) | [predikoarkiv](#) | [skriv ut](#)

© HL 17 januari 2007